

Ronde 2

Leeskunstsst... Literaire projecten door samenwerking Nederlands/ckv

*Peter van de Korput en Marja Käss
Het Goese Lyceum
korputpr@zeelandnet.nl
kass08@xs4all.nl*

In drie dagen tijd van niets naar iets. Leerlingen van vijf tweede klassen houden zich drie dagen lang intensief bezig met 'A Midsummer Night's Dream' van Shakespeare en

zetten rond de langste dag een Engelstalige voorstelling neer. Elke klas is verantwoordelijk voor één van de vijf bedrijven. De leerlingen maken in een recordtempo kennis met alle aspecten van theater maken, zoals tekstschrijven en spelen, het maken van kostuums en attributen en decor bouwen. Ook zijn ze verantwoordelijk voor de publiciteit, schriftelijke verslaglegging en het maken van een film. Het project wordt afgesloten met een voorstelling voor met name ouders. Deze voorstelling vindt buiten plaats.

In het landelijke project Leeskunssst... versterken scholen voor voortgezet onderwijs de samenwerking tussen hun taal- en ckv-docenten. De samenwerking moet het risico van interne versnippering beperken en de gezamenlijke opbrengst van de inspanningen op het gebied van literatuur vergroten. De scholen die deelnemen realiseren zo projecten waarin literatuur gecombineerd wordt met andere kunst disciplines. Dat leverde de afgelopen twee jaar een scala aan interdisciplinaire projecten op: divers, creatief, leerzaam en verrassend. Ook dit schooljaar staan er weer diverse projecten op stapel. Stichting Lezen ondersteunt de scholen met een (bescheiden) financiële bijdrage vanuit het project Cultuur en School (ministerie OCenW). In het voorjaar van 2008 vindt er een conferentie over Leeskunssst... plaats en aan het eind van het schooljaar worden de projecten als voorbeelden van "good practices" gepresenteerd. Meer informatie over het project is te vinden op www.leeskunssst.nl

De schoolprojecten variëren in tijd van een paar dagen tot een paar maanden. Ze worden zowel met leerlingen uit de tweede fase als met leerlingen uit de basisvorming uitgevoerd. Bij het ene project doen leerlingen van één klas mee of één leerjaar bij het andere project werken verschillende leerjaren samen. Bij de meeste scholen zijn de projecten een evenwichtige combinatie van literatuur (Nederlands én de Moderne Vreemde Talen) en ckv1 maar soms zijn er opvallende combinaties van vakken zoals bij het Clusius College in Castricum. Hier vinden we een samenwerking van de docenten Nederlands, CKV, Wiskunde, Lichamelijke Opvoeding en Bloemschikken.

Bundeling van inspanning biedt ook betere mogelijkheden voor samenwerking met derden zoals de openbare bibliotheken, de centra voor de kunsten, musea of theatergezelschappen. Behalve de cultuurinstellingen zijn er ook diverse kunstvakopleidingen bij de projecten betrokken: bijvoorbeeld de Fontys Hogeschool voor de Kunsten Tilburg en de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Soms bestaat de samenwerking uit één activiteit, bijvoorbeeld het bezoeken van een voorstelling of een bezoek aan de bioscoop, vaak gaat het om meer activiteiten en meer instellingen. Het afgelopen jaar hebben een aantal scholen – omdat ze dit jaar speciale aandacht besteden aan het thema *Jongeren en Lezen* – samen gewerkt met de lokale omroepen. Bij het Clusius College in Castricum heeft de lokale omroep Castricum een workshop verzorgd over het maken van interviews. Ook heeft de omroep opnames gemaakt met leerlingen die zelf straatinterviews hebben gehouden. De lokale omroep Venlo heeft een aantal leerlingen van het Valuas College een cursus presenteren gegeven. (toegespitst op de pre-

sentatie van de chanssonavond die de week erna plaatsvond). RTV Drenthe tenslotte heeft voorafgaand aan de "dichtdagen" van het Dr. Nassau College Assen aandacht aan het project besteed. Aan het slot van het project presenteerden de leerlingen hun zelf geschreven gedichten in een speciale uitzending.

De ervaring met het project Leeskunstsst...in de afgelopen jaren leert dat nauwere samenwerking van scholen met de diverse culturele instellingen een vernieuwende impuls kan opleveren voor literatuureducatie die zowel leerlingen als docenten inspireert.

Het Goese Lyceum zette in het eerste jaar een overdonderend "Nachtmuseum" neer, een museum door en voor jongeren. Het afgelopen schooljaar verraste de school leerlingen, docenten en ander publiek met een songfestival. Onder de titel "Zing in je Moers Taal" werden er liederen ten gehore gebracht die gebaseerd waren op personages uit de Nederlandse literatuur. De leerlingen werkten aan de hand van zelf gekozen boeken en maakten eigen composities of gebruikten bestaande melodieën. De belangrijkste voorwaarde was dat het een Nederlandstalig lied zou worden. Tegelijkertijd met het songfestival werd er in de openbare bibliotheek een tentoonstelling rond de gelezen boeken gerealiseerd. Het project is uitgevoerd met alle vierdejaars leerlingen van havo en vwo. Er is een relatie met het vak Nederlands en het vak Muziek. In de sectie CKV-1 zitten twee neerlandici, zodat de combinatie lezen en ckv gemakkelijk kon worden gemaakt.

Het idee een festival te organiseren rond het Nederlandstalig lied bestond al langer bij enkele docenten die zelf musiceren en in voorgaande jaren was er al ervaring opgedaan met het organiseren van verschillende festivals met een eigen thema. Voor dit project ontstond het idee om juist de inspiratie uit romans te halen en van daaruit een eigen lied te schrijven. De anti-held stond centraal bij de selectie van boeken die de leerlingen kregen aangeboden. Titels waren ondermeer: *De donkere kamer van Damocles* en *Nooit meer slapen* van W.F. Hermans, *De reünie* van Simone van der Vlugt en *De onzichtbaren* van Karel Glastra van Loon. De boeken waren in samenwerking met de bibliotheek geselecteerd en de bibliotheek zorgde voor een ruime aanvoer van titels, zodat de romans ook in de eigen schoolbibliotheek konden worden uitgeleend.

In groepjes van maximaal vier konden leerlingen werken, overleggen, afspraken maken en een uiteindelijk een product neerzetten voor de klas. Ze waren zelf verantwoordelijk voor het hele proces en de taakverdeling: Wie neemt de muziek op? Wie zorgt voor de verspreiding en afwerking van de tekst? Wie maakt een nieuwe melodie of zoekt een geschikte bestaande melodie? Hoe wordt een en ander gepresenteerd als het lied af is? Bij de beoordeling van de liederen (inclusief het werkproces en de taakverdeling) waren ondermeer de volgende punten belangrijk: originaliteit van het lied, goede tekst met een duidelijk uitgewerkt onderwerp, een melodie die goed bij de tekst past en de totaalpresentatie. De zangkwaliteiten waren niet doorslaggevend maar een goed gezon-

gen lied was natuurlijk wel een pluspunt!

The Argonauts – Sokolov

Vroeger is eigenlijk nooit,
een tijd die nooit zal komen
Ja vroeger is voor mij nu nooit,
om de gedachte te voorkomen
Dat ik naar een B-merk wodka grijp en me bezat,
om terug naar nooit te komen
Terug naar nooit te komen,
nee terug naar nooit te komen.

De toekomst ziet er beter uit
Ik vind wat geld en ook mijn bruid
En ik Verlies dan wel m'n voorhuid
Maar wat maakt 't uit, nee niks, wat maakt 't uit

De beste vriend is voor altijd,
altijd, door wederzijds benijd
Mijn beste vriend was voor altijd,
maar wat bleek ik werd misleid
C-4 voor mij bedoelt zond ik terug met retour,
ben zo mijn beste vriend verloren
Mijn beste vriend verloren,
ja mijn beste vriend verloren

De toekomst ziet er beter uit
Ik vind wat geld en ook mijn bruid
En ik verlies dan wel m'n voorhuid
Maar wat maakt 't uit, nee niks, wat maak 't uit

'T was slechts een voorhuid (fade)

(tekst en muziek: Jason v.d Hoven en Ron Kesteloo
Naar de roman "De ruimte van Sokolov" (Leon de Winter)

In deze workshop een kijkje in de keuken van Leeskunstsst... De opzet en aanpak van Nachtmuseum en met name Zingen in je Moers Taal, de projecten van Het Goese Lyceum komen (op een praktische manier) aan bod.